Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Teoretyczne podstawy wychowania i opieki [ćwiczenia], PG_00207058						
Kierunek studiów	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027			
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie		Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów			
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji	na uczelni			
Rok studiów	1		Język wykładowy	polski			
Semestr studiów	1		Liczba punktów ECTS	1.0			
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia	zaliczenie			
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		prof. dr hab. Lucyna Kopciewicz				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		prof. dr hab. Lucyna Kopciewicz				

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	15.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15	0.0	10.0	25

Cel przedmiotu	
	Pogłębienie wiedzy teoretycznej z zakresu teorii wychowania i opieki oraz rozwijanie umiejętności analizy sytuacji wychowawczych i opiekuńczych charakterystycznych dla edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej.

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[PPWJ5_W05] ma wiedzę na temat struktury i funkcji systemu edukacji oraz alternatywnych form edukacji; rozumie kontekstowe uwarunkowania podstaw, celów, organizacji oraz funkcjonowania instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych	Student/ka ma pogłębioną wiedzę dotyczącą struktury i funkcji systemu edukacji oraz alternatywnych form edukacji i opieki nad dzieckiem; rozumie kontekstowe uwarunkowania podstaw, celów, organizacji i funkcjonowania instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz ich znaczenie dla rozwoju dziecka.	[SW5] realizacja zadania problemowego
	[PPWJ5_W04] ma pogłębioną, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie na temat głównych środowisk wychowawczych, ich specyfiki i procesów w nich zachodzących	Student ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę teoretyczną na temat głównych środowisk wychowawczych dziecka (rodzina, przedszkole, szkoła, instytucje opiekuńczo-wychowawcze), ich specyfiki oraz procesów wychowawczych i opiekuńczych w nich zachodzących, ze szczególnym uwzględnieniem edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej.	[SW5] realizacja zadania problemowego
	[PPWJ5_U01] ma umiejętności pozwalające na dokonywanie obserwacji sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, analizowanie ich z wykorzystywaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponowanie rozwiązań problemów	Student/ka potrafi dokonywać obserwacji sytuacji i zdarzeń pedagogicznych charakterystycznych dla edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz formułować adekwatne propozycje rozwiązań problemów wychowawczych i opiekuńczych.	[SU5] realizacja zadania problemowego
	[PPWJ5_U02] ma umiejętności pozwalające na rozpoznawanie potrzeb, możliwości i uzdolnień dzieci lub uczniów oraz projektowanie i prowadzenie działań pedagogicznych, a także planowanie, realizację i ocenę spersonalizowanych programów kształcenia i wychowania	Student/ka potrafi rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia dzieci lub uczniów oraz projektować, planować, realizować i oceniać działania pedagogiczne i opiekuńcze, w tym elementy spersonalizowanych programów kształcenia i wychowania, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb rozwojowych dzieci.	[SU5] realizacja zadania problemowego
	[PPWJ5_K01] ma kompetencje społeczne umożliwiające posługiwanie się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka	Student/ka posiada kompetencje społeczne umożliwiające posługiwanie się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej nauczyciela, wychowawcy i opiekuna, kierując się odpowiedzialnością, empatią oraz szacunkiem dla godności i podmiotowości każdego dziecka.	[SK5] realizacja zadania problemowego
	[PPWJ5_K03] ma kompetencje społeczne umożliwiające budowanie relacji wzajemnego zaufania między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami dziecka lub ucznia oraz włączanie ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej	Student/ka posiada kompetencje społeczne umożliwiające budowanie relacji wzajemnego zaufania między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w szczególności z rodzicami lub opiekunami dziecka, oraz aktywne włączanie ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej i wychowawczej.	[SK5] realizacja zadania problemowego

<table>
<tr><td>Treści przedmiotu</td><td colspan="3">1. Podstawowe pojęcia wychowania i opieki w analizie sytuacji edukacyjnych
Rozpoznawanie procesów wychowawczych i opiekuńczych w codziennych sytuacjach przedszkolnych i szkolnych. Opiekuńczo-wychowawcze zadania nauczyciela.

2. Nurty wychowania - konsekwencje dla rozwoju dziecka
Analiza wybranych nurtów wychowania (autorytaryzm wychowawczy, wychowanie demokratyczne, niedyrektywne, antypedagogika). Nurty wychowania i ich konsekwencje rozwojowe. Osobiste teorie wychowania i opieki w pracy nauczyciela.

3. Rodzina jako środowisko wychowania i opieki
Style wychowania a postawy rodzicielskie: konsekwencje dla relacji dziecka z rówieśnikami i nauczycielami. Style przywiązania a zachowanie dziecka w przedszkolu i szkol. wpływ na relacje dziecka z rówieśnikami i nauczycielem.

4. Dziecko w sytuacji ryzyka opiekuńczo-wychowawczego
Ryzyka opiekuńczo-wychowawcze. Konsekwencje sieroctwa społecznego, deficytów i patologii opiekuńczo-wychowawczych. Funkcjonowanie dzieci z rodzin zastępczych, adopcyjnych i w kryzysie. Rola szkoły i przedszkola w kompensowaniu deficytów opiekuńczo-wychowawczych. Analiza działań wspierających dziecko w środowisku szkolnym.

5. Opieka i wychowanie dziecka przewlekle chorego
Specyfika funkcjonowania dziecka chorego i hospitalizowanego. Analiza potrzeb emocjonalnych i edukacyjnych dziecka przewlekle chorego. Postawy nauczyciela wobec choroby dziecka. Współpraca z rodziną i specjalistami.</td></tr>
<tr><td>Wymagania wstępne i dodatkowe</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się</td><td colspan="3"><table><tr><th>Sposób oceniania (składowe)</th><th>Próg zaliczeniowy</th><th>Składowa oceny końcowej</th></tr><tr><td>Zadania problemowe podejmowane podczas ćwiczeń</td><td>51.0%</td><td>100.0%</td></tr></table></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Zalecana lista lektur</td><td>Podstawowa lista lektur</td><td colspan="2">Górka-Strzałkowska, A. (2021). Szkoła dobra na wszystko. Funkcje opiekuńczo-wychowawcze szkoły w środowisku lokalnym. Warszawa: Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.

Gray, D. (2010). Adopcja i przywiązanie. Praktyczny poradnik dla rodziców (tłum.). Gdańsk: GWP.

Krajewska, B. (2018). Między pomocą społeczną, wsparciem a pieczą zastępczą. Założenia i rzeczywistość wybranych instytucji. Katowice: Wydawnictwo Naukowe Katedra.

Skałbania, B., Babiarz, M., & Bidziński, K. (2020). Pomoc psychologiczno-pedagogiczna na pierwszym etapie edukacji szkolnej: aspekty organizacyjne i realizacyjne. Kielce: Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego.</td></tr>
<tr><td>Uzupełniająca lista lektur</td><td colspan="2">Czarnocka, M. (2017) Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole i przedszkolu: zasady organizacji, przykłady praktycznych rozwiązań, pytania i odpowiedzi, narzędzia. Warszawa: Wiedza i Praktyka.</td></tr>
<tr><td>Adresy eZasobów</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu</td><td colspan="3">Nie dotyczy</td></tr>
</table>

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.